პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა შეერთდით!

წითელი მეომარი

ფასი 5000 მანეთი.

გაზეთი გამოდის ყოველდღიურად. მასალები მიიღება რედაქციაში 9—3 საათ. ყოველ დღე
რედაქც. მისამართი:
სახ. სამ. ქ-ს შენ. პირ. ხრთ.
რუსთაველის პრ. № 31

შაბათი 14 აპრილი
1923 წ.
წელიწადი მესამე

№ 255 ქართული დივიზიის პოლიტგანყოფილების ყოველდღიური ორგანო № 255

საქართველოს წითელ ჯარში 1901 წ. დაბადებულთა გაწვევა

ჩვენი გაზეთის წინა ნომერში შევეხეთ 1901 წ. დაბადებულთა ჯარში გაწვევას. ამ წერილში კი ჩვენ გვინდა შევეხოთ გაწვევის პრინციპებს.

წითელი არმია იმპერიალისტურ არმიებისგან უპირველესად განსხვავდება იმით, რომ მისი რიგები განმტკიცებულია მუშებისა და გლეხების შვილებით. მის შემადგენლობაში ვერ ნახავთ გამყვლეფელ, პარაზიტ ელემენტებს. იმპერიალისტურ ჯარში ჯარის კაცებს აჩვევდენ მოუხეშაობას, სიბნელეს და მორჩილებას, წითელ ჯარში კი ყველა ესენი იცვლება სწავლით, ამ დროს წითელი არმიელი იძენს ცოდნას, ვითარდება პოლიტიკურად და აქვს უნარი დაიცვას საბჭოთა რესპუბლიკები თოფით ხელში.

ამ განსხვავების გარდა კიდევ მრავალია და მათ შორის სახელდობრ ის, რომ წითელ არმიას არ აქვს მიზნად დაპყრობა სხვისი ტერიტორიისა, ოკუპაცია მეზობელ სახელმწიფოსი, ბრძოლა ბაზრებისათვის და სხვა. ის მხოლოდ მიყურადღებულია თუ როდის დაეხმაროს მუშათა და გლეხთა მასებს კაპიტალისტების ბატონობის მოსასპობად, თავისი იქნება ეს თუ მეზობელ სახელმწიფოს ტერიტორიაზე სულ ერთია.

ჩვენ არა ერთხელ დაგვიმტკიცებია მთელი ქვეყნისათვის, რომ წითელ არმიას არ აქვს მტაცებლური მიზნები. მაგრამ ჩვენ ჯარი მაინც გვინდა და ამ მხრივ უნდა ვიყოთ ძალიან ფრთხილი. შესაძლებელია, რომ კაპიტალმა დაიწყოს შემოტევა ერთად ერთ თავის მოწინააღმდეგის საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირის წინააღმდეგ. მაშინ ჩვენი წითელი არმია მზად უნდა იყოს მსოფლიო ბანდიტების ასალაგმავათ.

ყველა ის ტეხნიკური გაუმჯობესება, რომელიც ამ ჟამად იმპერიალისტურ ქვეყნებს ომისათვის აღიზიანებს ვერაფერი გარანტიაა მათი გამარჯვებისათვის ვინაიდან, თვით მუშათა კლასი მათი მოსისხლე, ხელის შემშლელი მტერია.

საქართველოს მუშების და გლეხების შვილები, რომ უკანასკნელად დაამხონ მსოფლიო კაპიტალი უნდა შევიდნენ საქართველოს წითელ ლაშქარში და გაამაგრონ იგი.

ამ მიზნით საქართველოს საბჭოთა მთავრობამ გამოაცხადა 1901 წელ. დაბადებულ მოქალაქეთა მორიგი გაწვევა.

რომ უფრო უმტკივნეულოდ ჩატარებულიყო გაწვევა მუშებისა და გლეხებისათვის, მუშურ გლეხურ მთავრობამ გასაწვევთა რიცხვი დაიყვანა 5.000 კაცამდე 6 თვის სამსახურის ვადით.

ეს დიდი შეღავათია მუშებისა და გლეხების ოჯახებისათვის, რომელიც შესაძლებელია მოხდეს მხოლოდ საბჭოთა მთავრობის დროს.

გასაწვევი ოჯახის წევრები, რომელნიც შეადგენენ ერთად ერთ მარჩენალს, აქვთ უფლება და საშუალება დადგენილების თანახმად გაწვეულნი იქნან მეორე რიგში, ხოლო მოსწავლეთ ენიჭებათ უფლება სწავლის დამთავრებისა, რის შემდეგ გაწვეული იქნებიან ჯარში.

წითელი მეომრის სახელის მიღება არ შეუძლიათ ბურჟუაზიის წარმომადგენლებს. მათი დანდობა არ შეიძლება, რადგან ის ყოველთვის არის მოსისხლე მტერი მუშათა ინტერესების. ამიტომ ასეთები იხდიან სპეციალურ სამხედრო გადასახადს და წითელ ჯარში კი არ შეიძლება მათი გაწვევა.

არც რელიგიოზური სექტების წარმომადგენლებს აქვთ უფლება ჩვენ წითელ ჯარში შესვლისა და ესენიც იხდიან გადასახადს ბურჟუაზიის თანასწორად.

მაშასადამე, ჩვენ დავინახეთ, რომ საბჭოთა მთავრობა იწვევს წითელ ჯარში მხოლოდ მუშების და გლეხების შვილებს მოსამზადებლად სასწავლებლად, აძლევს კი გაწვეულთ მთელ რიგ შეღავათიან პირობებს, როგორიც არის განთავისუფლება ოჯახების სახელმწიფო გადასახადების დიდი ნაწილისაგან და სხვა.

ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ საუკეთესო შვილები საქართველოს მუშებისა და გლეხებისა აღფრთოვანებით გამოეხმაურებიან გაწვევას და წითელ ჯარის რიგებს შეავსებენ ახალგაზრდობის კადრით, რომელმაც უნდა დაიცვას სასიცოცხლო ინტერესები საქართველოს მუშურ-გლეხურ მთავრობის, საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირის და მსოფლიო პროლეტარიატის.

გაუმარჯოს საქართველოს წითელ არმიას!..

ყველა როგორც ერთი.

ამ დღეებში გამოქვეყნდა ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტის დეკრეტი რესპუბლიკის 1901 წ. დაბადებულ მოქალაქეების წითელი არმიის რიგებში გაწვევის შესახებ. თვით დეკრეტი ნათლად ღაღადებს თუ როგორია საბჭოთა მთავრობის დამოკიდებულება მობილიზაციისადმი. დეკრეტის ძალით თავისუფლდება ყველა მოსწავლე, ყველა არა მცოდნე ქართული ენისა, ხოლო მარტო რუსული ენის მცოდნენი კი გაწვეული უნდა იქნენ რუსულ ნაწილებში, თავისუფლდება ყველა ფიზიკურად ნაკლის მქონე და ავადმყოფები. უკანასკნელად თავისუფლდებიან ყველა ის პირები, რომლებიც თავისი კლასიური მდგომარეობით და საბჭოთა ხელისუფლებისადმი მტრული განწყობილებით საიმედონი ვერ იქნებიან იარაღით ხელში დაიცვან საბჭოთა ხელისუფლება.

გავიხსენოთ თუ როგორ ხდებოდა ჯარში გაწვევა სისხლიან ნიკოლოზის დროს, როდესაც მისი დამქაში ჟანდარმები მხოლოდ იმის ცდაში იყვნენ რომ რაც შეიძლება მეტი ახალგაზრდობა გაერეკათ სამხედრო სამსახურში, რაც შეიძლება მეტი ხალხი მოეგროვებიათ კაპიტალისტების და მეფის იმპერიალისტურ ზრახვების სისრულეში მოსაყვანად, რაც შეიძლება მეტი „უვიცი ხალხი" გამოეყვანათ. ყაზარმული ცხოვრებით კიდევ უფრო დაეჩლუნგებიათ მათი გონება და ამნაირად გამოეყენებიათ ისინი მშრომელი ხალხისათვისვე სასაკლაოს გასაჩაღებლად. ყველა ამას ხელს უწყობდა საპყრობილეთ გადაქცეული ყაზარმა, რომელიც სრულიად აცილებდა ჯარისკაცებს თავისუფალ ცხოვრებას და სიცოცხლის სუნთქვას. ყოვლად რა თავისი მკაცრი დისციპლინის მორჩილების ქვეშ ჯარისკაცები, მეფის რუსეთი სცდილობდა გადაექცია გლეხების უდიდესი რაოდენობა უსულო მანქანებათ და ამნაირად დაეცილებია ისინი მათში თავისუფალ შეგნებისადმი აღძვრის მისწრაფებისაგან. არ უწევდენ რა ანგარიშს არც სპეცს, არც გლეხს და არც მოსწავლეებს მიერეკებოდენ ყველას სამსახურში. ერთი მაკრატლით ჰკრეჭდენ ყველას და ავალდებულებდენ ყოფილიყვნენ ერთგული ქვეშევრდომი და მართლმორწმუნე ქრისტიანი. სამხედრო წესდების შესწავლა და ლოცვების გაზეპირება.

აი ყველა ის რაშიდაც გამოიხატება მეფის დროის ჯარისკაცისათვის განათლებისა და განვითარებისათვის ზრუნვა.

ამნაირად ახლად გაწვეულები „რეკრუტები" რაღაც საშინელებას კოშმარულს წარმოადგენდა, როგორც ქალაქისათვის, ისე სოფლისთვის და ყოველი ადამიანისათვის.

მობილიზაციას და ყაზარმას ისე გაურბოდენ როგორც სიკვდილს, მას ისე უფრთხოდენ როგორც შავ ჭირს. ეს უსაშინლესი და წარმოუდგენელი რამ იყო თითეული გლეხისათვის და მუშისთვის, თითეული იმის ცდაში იყო რამენაირად თავიდან აეცილებია სამხედრო ბეგარა და ამისთვის კი არ ერიდებოდენ ცხოვრების უკანასკნელი სახსრის ქრთამებში დახარჯვასაც კი.

მეფე ვერ გრძნობდა რა თავის თავზე მოვლენილ საშიშროებას არ ეშინოდა თვისი შეუკავებელი მადააშლილობის ოპოზიციონური ელემენტების ზრდის დროსაც კი, რაც თანდათანობით გულმოდგინეთ ხრწნიდა მეფის არმიას, ხოლო თებერვლის რევოლიუციის დროს, ბოლშევიკებმა კი სავსებით ბოლო მოუღეს მას.

როგორ უნდა მოიქცეს ეხლა საბჭოთა ხელისუფლების დროს თითეული ახლად წვეული? ის მამაცურად და პატიოსნად უნდა გამოცხადდეს გამწვევ პუნქტებში და სთქვას: „დიახ მე სიამოვნებით ვემსახურები ჩემს ხალხს ვგრძნობ რა, რომ წითელი არმია ეს არმიაა მშრომელი ხალხის, მუშებისა და გლეხებისა და მეც სიხარულით ჩავიცვამ წითელი მეომრის ფარაჯას. გახწიეთ ყველამ ისე როგორც ერთმა კაცმა პატიოსნათ მშრომელებო ვისაც კანონის ძალით ეხებათ სამხედრო ბეგარა. დეზერტირობა თავისი ხალხის მტრად გახდომას უდრის, და ყველა სისხლის მწოველ „კულაკების მემამულეების და კაპიტალისტების მეგობრობას, არც ერთი შეყოყმანება, არც ერთი მოვალეობისადმი გვერდის ახვევა. არმიაში შენ შეისწავლი არა მარტო სამხედრო იარაღის ხმარებას, არამედ შენ იქ შეისწავლი თუ როგორ უნდა გაუხდე ამხანაგი სხვას არა მარტო კარგი ცხოვრების დროს, არამედ განსაცდელის წუთებშიდაც.

შენ იქ შეისწავლი წერა კითხვას. წიგნების კითხვით, კლუბებში სიარულით და მრავალი სხვა, განვითარდები და შემდეგ კი შეგნებული და გათვითცნობიერებული. დაუბრუნდები შენს მშობლიურ კერას. გაეშურეთ ყველამ ქართული წითელი არმიის რიგების შესავსებათ.

გაუმარჯოს ახლად გამოწვეულ ახალგაზრდა წ.-არმიელებს.

ს. ეზიკოვი.

პრესის მიმოხილვა.

როგორც ჩვენმა მკითხველებმა უკვე იციან საქართველოს აღმასრულებელი კომიტეტის მიერ გამოცხადდა მობილიზაცია 1901 წელში დაბადებულ ახალგაზრდათა. ამ მობილიზაციის გამო სპეციალური კომპანია სწარმოებს ჩვენს გაზეთში. არც სხვა გაზეთებს დარჩათ უყურადღებოთ ეს მოვლენა და მაგალითად მარტო გაზეთი ,,მუშა'' ქართული ჯარის გაძლიერების შესახებ მთელ რიგ წერილებისას ათავსებს.

,,მუშა'' სწერს:

,,საქართველოს წითელი ჯარის შესახებ ათასი ჭორი იყო გავრცელებული. ჩვენი მტრები ამტკიცებდნენ, რომ მას დამოუკიდებლათ არსებობა არ შეუძლიან და ადრე თუ გვიან ის რუსეთის წითელარმიას უნდა შეუერთდესო, მაგრამ სინამდვილეში სულ სხვა მოხდა.

საქართველოს საბჭოთა მთავრობამ იმ თავითვე შესძლო შეექმნა საკუთარი წითელი ჯარი...

დღეს ჩვენ მთავრობას უნდა, რომ საქართველოს წითელი ჯარის რიგები შეავსოს, გააძლიეროს და თანახმათ ცაკის დადგენილებისა გაიწვიოს ჯარში განსაზღვრული წლოვანების ახალგაზრდანი.''

შემდეგ გაზეთი განაგრძობს, რომ ჩვენ არა ვართ, მართალია აყალ-მაყალის და შფოთის ხალხი, გვინდა ყველასთან მშვიდობიანი დამოკიდებულება ვიქონიოთ, მაგრამ თუ მაინც ვერაფერს გავხდებით და მტერი მოინდომებს ჩვენს გადათელვას მაშინ რა თქმა უნდა ჩვენ უნდა გვქონდეს იმდენი ძალა და უნარი, რომ გავუწიოთ შესაფერი წინააღმდეგობა და დავანახოთ ყოველ თავხედს თავხედობა.

ამიტომ გაზეთი სწერს, ყველა მუშა და გლეხი უნდა იყოს დარწმუნებული, რომ ჯარში სამსახური არის რევოლიუციის სამსახურიც და ყველა ვისაც რევოლიუცია უყვარს უნდა ემსახუროს კიდეც მას.

,,მაგრამ წითელ ჯარში ყოფნა და სამსახური მარტო ამით არ არის საყურადღებო და შესანიშნავი.

საბჭოთა ხელის უფლებამ ის (ე. ი. წითელი ჯარი) ნამდვილ სკოლათ გადააქცია.

აქ სამხედრო ვარჯიშობის გარდა სწავლობენ წერას, კითხვას, ითვისებენ ახალ ცოდნას, იწვრთნებიან გონებრივათ და ფაქიზდებიან ზნეობრივათ.''

ეს ნამდვილათ ასეც არის. ყველა გლეხმა, რომელმაც წარსული ბედშავი რეჟიმის გამო ვერ შესძლო სწავლის მიღება ბავშობისას, ეხლა შეუძლია ასეთი მიიღოს. ბრძენთაგან მიერ ნათქვამია: სწავლა სიკვდილამდე შეიძლებაო და სწორედ ეს უნდა ახსოვდეს ყველა მუშას და გლეხს. ყაზარმა ახალი სკოლაა, მოდით და ვალის მოხდასთან ერთად, ისწავლეთ კიდეც.

პოლონეთში ებრაელების დევნა დაიწყო. გუშინდელი დეპეშები გვატყობინებენ, რომ ვარშავში მოხდა დემონსტრაცია რომელიც „კულტურული პროტესტი" იყო ცეპლიაკზე გამოტანილ განაჩენისა. როგორც ეს მოსალოდნელი იყო „კულტურული პროტესტი" გადაიქცა ებრაელების წინააღმდეგ მიმართულ პოგრომათ. პოგრომჩიკებმა დაარბიეს ებრაელების ბინები, არიან მსხვერპლნიც.

„ზარია ვოსტოკა" გუშინდელ მეთაურში ეხება ამ პოგრომს და წერილს ასე ათავსებს:

„პოლონეთის პანების მთავრობას დაბეჯითებით უნდა ახსოვდეს, რომ ებრაელების პოგრომებმა ვერ იხსნა ნიკოლოზ მეორის მთავრობა და ეს პოგრომები ვერ იხსნის ვერც პანებს დაღუპვისაგან.''

ნიღაბქვეშ

ქალაქ თფილისში არსებობს 15 სამხედრო და საბჭოთა სასადილოები. ამ სახელით, საბჭოთა ნიღაბქვეშ სარგებლობენ ჩარჩი ვაჭრები. დღემდის აღნიშნული სასადილოები არ იხდიდნენ არც გადასახადებს და არც წყლის და განათებისათვის ფულს.

დღეს კი ყველამ იცის ჩვენი ქალაქის აღმასკომის ეკონომიური მდგომარეობა. მას არ შეუძლია გაუძ-

ლოს იმ აუარებელ ხარჯებს, რომელიც აწევს კისერზედ და ამ მიზნით გააწერა მათ 8 ოქრო თვითეულს. მხოლოდ ამის განაწილება მიანდო კომისიას ისევ სასადილოების მწარმოებელ პირთაგან შემდგარს.

კომისიამ გამოირკვია, რომ აღნიშნულ სასადილოებთა შორის, გარდა სამი ღარიბი სასადილოსი ყოფილა ფიქტიური, სასადილოები საყოველთაო სამხედრო სწავლების, ჯავშნიანი ნაწილის და ვუზის არის ნამდვილი საბჭოს და აკმაყოფილებს წითელ არმიელების მოთხოვნილებას, მხოლოდ დანარჩენი 12 კი ნამდვილი შანტანები, სადაც წითელარმიელებს და საბჭოთა მოსამსახურეებს დიდი სურვილიც, რომ ქონდეს ვერ შევლენ შიგ. არ შემიძლია არ აღვნიშნო, რას წარმოადგენს რესტორანი „ბოგემა", რომელსაც განაგებს ცნობილი მეშანტანე მახაბელი ვაჟრობა. იწყება ღამის 11 საათიდან დილის 5 საათამდე; შიგ გამართულია ზალა, რომლის კედლებს „ამშვენებენ" შიშველი ქალების სურათები და შანტანის ცხოვრებიდგან აღებული ემბლემები; აი ის კუთხე სადაც თავს იყრის არამც თუ წითელ არმიელები არამედ გარყვნილი ინტელიგენცია და ბროს ტიტუტკები.

ასეთივეა, რესტორანი „მეფისტო". ვის ეკუთვნის ეს რესტორნები? როგორ მოვიქცეთ, რომ მოეღოს მათ ბოლო?!

ქალაქს ყოველთვის შეუძლია შეინახოს ორი თუ სამი სასადილო წითელ არმიელთათვის, მაგრამ ეს ზედ მეტი ბარგი აღნიშნული სასადილოები უშლის ხელს.

საჭიროა ადმასკომმა შეადგინოს საგანგებო კომისია და მიანდოს ამის გამორკვევა თუ რამდენით არსებობს ქალაქში 15 საბჭოთა სასადილო!

ამის შემდეგ ცხადი იქნება ყველა გაწეული ხარჯები სასადილოებისათვის, შეიძლება გადახდეს ზემო აღნიშნულ სპეკულიანტებს რომელიც ზურგზე აწევა სახელმწიფოს და მასთან საჭიროა მიეცეს მკაცრათ მოსაწვედნი პასუხის გებაში.

აი, მაშინ საშუალება მოგვეცემა, ჩვენ წითელ არმიელებს, ვიქონიოთ ჩვენი სასადილო და არ გადევინებოდეთ არც ერთი გროში.

მუშ, გლ. და წით. არმ. ხაზ. დეპ.

გ. კობიძე.

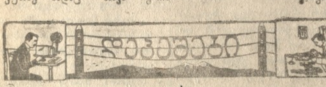

— ფრანგებმა დაიკავეს საწარმოო რაიონი ნეკარი.

— რურის მწარმოებლები ეპირებიან გადავიდნენ ენერგიულ ობსტრუქციაზე.

— გარდაიცვალა გერმანიაში ცნობილი სოციალდემოკრატი მარტოვი.

— ინგლისის თემთა პალატაში მთავრობამ განიცადა სასტიკი დამარცხება.

— გარდაიცვალა ირლანდიის მეამბოხეთა მთავარი სარდალი.

— ჩინეთში ანტი-იაპონური მოძრაობა ძლიერდება.

— ბერლინში დახურეს კომუნისტური გაზეთი „როტე ფანე", ამის გამო მოეწყო ქალაქში საპროტესტო დემონსტრაციები.

რურის ოლქის ოკუპაცია

ფრანგების შეჭრა ნეკარში.

ბერლინიდან იუწყებიან, რომ ფრანგები შეიჭრნენ და დაიკავეს საწარმოო რაიონი ნეკარი.

ქალაქ დუისბურგს საოკუპაციო მთავრობამ დაადო ჯარიმა 75.000.000 მარკა.

მწარმოებლებს განზრახული აქვთ გადავიდნენ ობსტრუქციაზე.

როგორც სჩანს რურის მწარმოებლები ეპირებიან გადავიდნენ ენერგიულ ობსტრუქციაზე ამის შესახებ, ყოველ შემთხვევაში იუწყება „დოიჩე ტაგეს ცაიტუნგის" ესსენის კორესპონდენტის წერილი.

ბუერის რკინის გზის ხიდის აფეთქება.

რურიდან იუწყებიან ბუერის რკინის გზის ხიდის აფეთქების შესახებ ამის გამო ფრანგებმა ქალაქ ბუერს დაადევს ჯარიმა 30.000.000 მარკა.

საქსონიის ლანდტაგი ესსენის ამბების შესახებ.

საქსონიის ახალი ლანდტაგის სხდომაზე, ლანდტაგის პრეზიდენტი გამოვიდა პროტესტით ესსენში მომხდარ სისხლის ღვრის წინააღმდეგ. დამატებითი სიტყვით იმავე საგანზე გამოვიდა კომუნისტი ბეკერი, რომელმაც განაცხადა რომ კრუპის ქარხნის მუშები გახდნენ მსხვერპლნი ნაციონალისტების ოინებისა. მინისტრ-პრეზიდენტის ცეინგნერის განცხადებამ გამოიწვია ბურჟუაზიულ დეპუტატების გულისწყრომა.

ცეიგნერი აგრეთვე ენერგიულათ იცავდა მუშათა თავდაცვის ორგანიზაციებს.

უცხოეთი

ეგვიპტე.

ახალი დაპატიმრებანი.

— ანგორიდან იუწყებიან, რომ ეგვიპტეში ინგლისის რაზმებში ყუმბარების ჩაგდების გამო მოხდა მრავალი დაპატიმრებანი.

გაზეთ „ალ-აჰრამის" ცნობით, ეგვიპტის ბედუინებმა გადაწყვიტეს განაცხადონ პროტესტი ეგვიპტის კონსტიტუციის წინააღმდეგ, რომელიც ეწინააღმდეგება მათ ზნე-ჩვეულებას. სერვატ-ფაშამ განაცხადა, რომ ხალხი მოითხოვს სიკვდილით დასჯის გაუქმებას და პოლიტიკურ პატიმრების განთავისუფლებას, აგრეთვე პოლიტიკურ დევნილების სამშობლოში დაბრუნებას.

ლატვია.

რუსეთთან ხელშეკრულების შესახებ.

— ლატვიის ფინანსთა მინისტრმა სოციალ-დემოკრატიული პარტიის ყრილობაზე აღნიშნა, რომ რუსეთთან სავაჭრო ხელშეკრულების დადების საკითხში არის ზოგიერთი უთანხმოებანი ფინანსთა სამინისტრო (ცდილობს მოახერხოს ლატვიის ნაწარმოების რუსეთში უბაჟოთ შეზიდვა, აძლევს რა ასეთსავე უფლებას რუსეთს.

ფაბრიკანტები ფაბრიკა-ქარხნების კომიტეტების წინააღმდეგ.

— ფაბრიკანტების კავშირმა მოაწყო თათბირი ფაბრიკა-ქარხნების კომიტეტების შემოღების შესახებ. მატავის წარმომადგენლებმა განაცხადეს, რომ თუ ასეთი კომიტეტები იქნებიან დაარსებულნი ისინი დახურავენ ფაბრიკებს. თათბირმა მიიღო რეზოლუცია არ დაუშვან ფაბრიკა-ქარხნების კანონპროექტის ცხოვრებაში გატარება. მუშები კი თავისი მხრით დაჟინებით მოითხოვენ ფაბრიკა-ქარხნების კომიტეტების შემოღებას. პროფკავშირების კურლიანდის მიერთ [illegible] ფაბრიკის მუშების კავშირმა გამოიტანა საპროტესტო რეზოლუცია ფაბრიკანტების თათბირის დადგენილების წინააღმდეგ. მუშებმა გადაწყვიტეს 1 მაისს გამოიტანონ წარმოებაზე მუშათა კონტროლის შესახებ.

საბჭოთა რუსეთში

ეპისკოპოსის გასამართლება.

— ცარიცინში საგუბერნიო სასამართლოში დაიწყო გასამართლება ყოფილ ეპისკოპოსის ნიფონტის, რომელსაც ბრალი ედება საეკლესიო განძეულობის გადამალვაში.

ციმბირის დახმარება საჰაერო ფლოტს.

— „დობროლიოტის" ციმბირის განყოფილებამ გაჰყიდა 2000 მან. ოქროს აქციები.

რურის მუშების დასახმარებლად.

— ვოლოგდის ფაბრიკის „სოკოლის" მუშები უგზავნიან რურის მუშებს ათას ფუთ პურს.

მანიფესტაციები საბჭოთა მთავრობის საპატივცემლოდ.

— ბოხუმში რუსეთის მუშების მიერ გაგზავნილ ვაგონის რურში პირველად ჩასვლის გამო, შესდგა საბჭოთა მთავრობისადმი პატივის ცემის ნიშნად დიდი მანიფესტაცია.

ნორვეგია

მბეჭდავების გაფიცვა.

—სტოკჰოლმიდან მიღებულ ცნობით ნორვეგიაში დაიწყო მბეჭდავების გაფიცვა. მბეჭდავები მოითხოვენ შრომის ხელფასის გადიდებას.

ამერიკა

სენატორ ბორის რუსეთში წამოსვლა.

— სენატორმა ბორამ როსტას კორესპონდენტთან საუბრის დროს განაცხადა, რომ მისი რუსეთში გამგზავრების საკითხი საბოლოოდ გადაწყვეტილი არ არის. მისი წამოსვლა დამოკიდებულია ამერიკის საქმეთა მსვლელობაზე.

საორგანიზაციო განყოფილება

1. აგიტაცია.

წინასწარი მოსამზადებელი მასიური მუშაობა იქნა დაწყებული ჯარის ყველა ნაწილებში იმ მიზნით, რომ იქ დაარსებულიყო ერთგვარი კოოპერატიული წრე—უჯრედი, რომელიც იდეურ დახმარებას გაუწევდა გამგეობას მის იდეის გავრცელებაში კოოპერაციისადმი. ამ მიზნით გამართულ იქნა განსაკუთრებული კვირეული და ის ჩატარდა ყველა ნაწილებში საერთო კრებების გამართვით, რომელსაც დაესწრნენ როგორც წითელ-არმიელები, ისე უფროსთა შემადგენლობა. კრებაზე კეთდებოდა მოხსენება სპეციალურად კოოპერაციაზე საერთოდ და მის მნიშვნელობაზე ჯარში კერძოთ კრებაზე ირჩევდნენ სამეულს, „კოოპერატიულ ბიუროს" და სამი კაცისაგან შემდგარ სარევიზიო კომისიას. იმ ნაწილებში კი, რომელთა წევრების რიცხვი არ აღემატებოდა 150 კაცს, ირჩევდნენ მარტო კოოპერატიულ ბიუროს უსარევიზიო კომისიოთ. შედგენილი იყო სამაგალითო ინსტრუქცია იმ წესის შესახებ თუ რა რიგ უნდა მომხდარიყო არჩევნები ბიუროს და სარევიზიო კომისიის. აგრეთვე ცალკევე შედგენილ იქნა ინსტრუქცია იმის შესახებ, თუ რას შეიცავდა ბიუროს და სარევიზიო კომისიის მოვალეობა—მოქმედება ჯარის ნაწილში, წითელ არმიელ თაშორის, ბიუროების არჩევასთან ერთად სულყველა ნაწილებში გამოქონდათ დადგენილება, რომ სულყველა წითელ-არმიელებმა და უფროსთა შემადგენლობამ გამოუნაკლისოთ ჩაეწერონ „ევკოგრუზის" წევრად, შეიტანონ საწევრო და საპაიო ფული, და აღმოუჩინონ თავიანთ კოოპერატივს ყოველივე დახმარება.

ამ კამპანიის ჩატარებას მოუნდა დრო 22 იანვრიდან დაწყებული 13 თებერვლამდის (1922 წლისა) შემდეგ ნაირად. ჩატარდა კრებები და არჩევნები იანვრის 22 დან:

22-ს—ტფილისის საინჟინერო დისტანციაში.

24-ს—საინჟინერო ბატალიონში.

25-ს—1 ლეგიონში.

29-ს—სანაპირო ბრიგადაში.

30-ს—ავტოგარაჟში.

31-ს—[illegible] ბატარეაში.

თებერვლის 12-დის.

3-ს—ძირითად გოსპიტალში.

4-ს—მხარის საწყობში

5-ს—მომარაგების მაღაზიაში.

7-ს—საავიაციო ესკადრილიაში.

13-ს—ბრიგადის ძირითად სკოლაში.*)

ასე იქნა მოგვარებული ძირითადი საკითხი მომხმარებელთა იდეურ დაინტერესების მისი კოოპერატივისადმი. „ევკოგრუზმა" ყველა ნაწილებში გაშალა ფესვები ჯერ აგიტაციის მეოხებით, რომ მას მიეახლოვებინა მისი ამომრჩევლები და უფრო დაწვრილებით აეხსნა მათი მოთხოვნილებანი. ამან გამოიწვია წითელ არმიელთა შორის სურვილი, ფულით ჩაწერილ იყვნენ წევრებათ მთლიანი სამხედრო კოოპერატივისა და იმ შემთხვევაში, რომლესაც ვისმეს თან ფული არ აღმოაჩნდებოდა, ნაწილი მართავდა სიებს ბიუროების საშვალებით, და კოლექტიურად დაგროვებული საწევრო და საპაიო ფული მოქონდათ კოოპერატივის კანტორაში, ერთად შევსებული საანკეტო ფურცლებთან და სამაგიეროთ მიქონდათ გამზადებული საწევრო წიგნაკები.

რომლესაც კოოპერატივის წევრთა რიცხვი საკმაოდ გადიდდა, საორგანიზაციო ნაწილმა გამგეობას წარუდგინა გეგმა ნაწილებში პირველ დაწყებითი კოოპერატივების გახსნისა, თანახმად მიღებული წესდებისა.

ამაზე უარი განაცხადა პირველი გამგეობის უმრავლესობამ, რამაც გამოიწვია დიდი უთანხმოება შიგნით. ამას დაემატა ის გარემოებაც, რომ გამგეობამ არ ისურვა გაესწორებინა საორგანიზაციო განყოფილების მიერ ნაჩვენები ნაკლულოვანებანი, რაიც იწვევდა თავის მხრივ [illegible] შემთხვევათა [illegible] და, მაშასადამე, დაცული არ რჩებოდა საქმის საერთო ინტერესები.

ყურადღება მიექცა შემდეგ საკითხებს:

1) შესავალი—დაწყებითი ბალანსი სიმართლეს არ შეეფერებოდა.

2) შტატის შედგენა და მასზე ხარჯი ყოველგვარ სისტემას მოკლებული იყო.

3) მარტივი დაწყებითი კოოპერატივების გახსნაზე ჯარის ნაწილებში უარი განაცხადა გამგეობამ.

4) გამგეობა დადგა სარევიზიო კომისიისაგან გათიშვის გზას.

საორგანიზაციო ნაწილის ეს საკითხები მეტად მტკიცეულ ადგილებად მიაწოდა გამგეობის სხდომებზე, რამდენიც დრო გადიოდა იმდენათ უფრო ღრმავდებოდა ანტაგონიზმი ამ საკითხებისადმი.

იყო ისეთი სხდომები, რომელიც გრძელდებოდა საღამოს 6 საათიდან ღამის 3 საათამდე. და ეს დრო ხმარდებოდა იმის მტკიცებას, რომ კოოპერატივში ყველაფერი წესრიგზეა და არავითარი საშიშროება მას არ მოელის. თითქმის სულყველა ამ საკითხებმა გამოიწვია გამგეობის სხდომის ოქმებში საგანგებო აზრის შეტანა წერილობით საორგანიზაციო განყოფილებისაგან. რომელსაც მხარს უჭერდა სარევ. კომ. მიუხედავათ ამისა კოოპერატივის საქმე გაუსწორებლათ მიმდინარეობდა. უთანხმოების სრულ დამწიფებას მოუნდა ორ თვეზე მეტი.

აქ შეიძლება, ითქვას, რომ რაგვარც ბოლშევიკებმა დიდი ამაგი დაიმსახურეს ისტორიის წინაშე მით, რომ მათ გარეკეს რუსეთის დამფუძნებელი კრება; ისე გამგეობის საპატიო წევრებმა—ამხანაგებმა ქ. ოკუჯავამ და პ. ალიაშვილმა დიდი სამსახური გაუწიეს „ევკოგრუზს" მით, რომ იმათმა დაითხოვეს ევკოგრუზის პირველი შემადგენლობა საორგ. განყოფ. და სარევიზიო კომ. ინიციატივით, რითაც სარევ. კომისიამ მთლიანი გაამართლა ნდობა ყრილობისა, და მით იხსნა ჯარის კოოპერატივი გაუქმებისაგან. ძნელი წარმოსადგენია, თუ რანაირათ დაეცემოდა წითელარმიელთა შორის საერთოდ კოოპერაციის იდეის პრესტიჟი და როგორ დაიქსაქსებოდა მისი ქონებაც, რომ ეს ზომა არ გატარებულიყო თავის დროზე.

ეს მოხდა წარსული 1922 წლის შუა აპრილში, ესე იგი ოთხნახევარ თვის შემდეგ ყრილობის დაშლისა, თანახმად სახალხო საზღვაო და სამხედრო კომისარიატის მიერ გაცემულ ბრძანებისა. იმ დღიდან ხაზი ევლება პირველი და მეორე გამგეობის მიერ გატარებულ საქმეთა შორის. ასე რომ ევკოგრუზის საქმე ზოგი აწარმოვა ძველმა გამგეობამ, ზოგი კი მეორე, ხელახლა დანიშნულმა გამგეობამ.

ახალი გამგეობა შეიყარა 17 აპრილს 22 წ. რომლის შემადგენლობაში ვიყავი მეც. საორგანიზაციო განყოფილებამ პირველ რიგში დასვა ზემო ნაჩვენები საკითხები, რასაც შედეგათ მოყვა სულყველა საკითხების დამაკმაყოფილებლად გადაწყვეტა:

1) ზედმეტი შტატი მოსამსახურეთა იქნა განთავისუფლებული, რის შემდეგ საქმეს შერჩა 32 კაცი (იყო 82 კაცი) და ამას შედეგათ მოყვა შემცირება ხარჯის. რაც გამოიხატა იმაში, რომ თუ პირველმა გამგეობამ აპრილში დახარჯა 220 მილიონი მანეთი, მეორე გამგეობამ დახარ-

---

*) ქუთაისში და ბათომში ამ მუშაობის ჩატარება მიენდო პირველ ყრილობაზე არჩეულ დელეგატებს, რომელთაც ეს პირდაპირ დაევალა ყრილობამ.

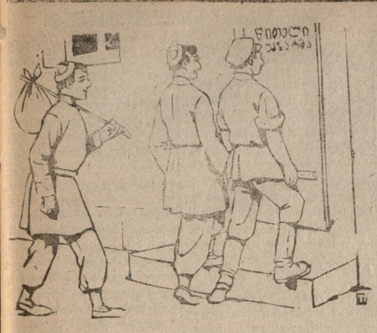

და მოდიან სიმთით
ახალი წვეულები
საბჭოთა ხელისუფლების
დარაჯები, ჩვეულები!
მოდიან, რომ შეუდგნენ
ძვირფას მოვალეობას;
ექვსი თვის შემდგომ ყველას
აჩვენებს თვის მძლეობას.

მოდიან სიმღერით და
მხიარული თამაშით:
და ჩვენი ყაზარმები
ეგებებიან მარშით.
მშვიდობა თქვენსა მოსვლას
მუშის და გლეხთ შვილებო:—
წითელ დროშის მცველებად
ბრძოლით გამოზრდილებო!

ჩვენს წითელ ჯარში

სად დაიკარგა საჩუქრები

დივმოსპიტლის მოსწავლე წითელ-არმიელებს, რომლებმაც ფრიად დამაკმაყოფილებლად ჩააბარეს გამოცდები, შეპირდნენ საჩუქრებს ფულად 500,000 მანეთი თითეულს; მაგრამ მიუხედავად იმისა, რომ მას შემდეგ თითქმის მთელმა თვემ განვლო—საჩუქრები არსად სჩანს, რაიც უნდა მიექციოს ყურადღებას, ვისგანაც ჯერ არს. მათ უნდა მიეღოთ ხომები და ფული დღეს მიღებული ექნებოდათ წითელ-არმიელებს მით უმეტეს ამხანაგ ეგიკოვის მიერ უკვე ჭოფილა სათანადო განკარგულება მიცემული.

სამ. ერმო.

„ძირს სარწმუნოება"

7 აპრილი საარტილერიო დივიზიონის კლუბში იყო გამართული ანტი-რელიგიური პროპაგანდის საღამო. მოხსენებაში მიიღო მხურვალე მონაწილეობა შემადგენლობამ და სხვებმა. დრამატ. წრის მიერ იყო დადგმული თავიანთი შემოქმედება ინსც. „ძირს სარწმუნოება" 1 მოქ. რომელმაც ჩაიარა ძლიერ კარგათ. 2 წავიდა წრის მონაწილ. ინსც. „საკიტ-მუჩი", მოქ. ამ საღამომ ძლიერი შთაბეჭდილება დასტოვა წითელ არმიელებზე და მუშებზე რომლებიც დაესწრნენ ამ საღამოს. 12 საათზე, ხალხი კმაყოფილი დაიშალა.

შურა

უჯრედებშიაც ვმუშაობთ

ორ აპრილს შევიკრიბენით ჩვენი ლეგიონის მეორე კომუჯრედის წევრები. დღის წესრიგში გვქონდა რვა საკითხი. ყველა საკითხებზე გვქონიათ მსჯელობა და ყველა საკითხების შესახებ, გამოტანილ იქნა შესაფერი დადგენილებანი.

კრებამ სხვათაშორის, გადაირჩია ხუთმეტი კომკავშირის წევრი კომპარტიის წევრათ კანდიდატებათ. ერთი კომკავშირის წევრი გამორიცხულ იქმნა სრულიად.

კრებამ, დასასრულ გამოიტანა გადაწყვეტილება, რომ არ ჰქნეს გულგრილობას და ზარმაცობას ადგილი პარტიულ ამხანაგების გულში და ყველამაც ენერგიულად იმუშაონ.

მ—ვა.

მოხსენებები 1-ლ ლეგიონში.

6 აპრილს 1-ლ ქართულ ლეგიონის კლუბში შესდგა წ. არმიელთა და უფროსშემადგენლობის საერთო კრება.

დღის წესრიგში იყო: 1) ურთიერთ დამხმარე კასის დაარსება და მისი გამგეობისა და სარევიზიო კომისიის არჩევა. 2) მოხსენება პროლეტარული დიქტატურისა და საბჭოთა კონსტიტუციის შესახებ.

პირველ საკითხზე მოხსენება გააკეთა ამხ. ყლიაშვილმა, რის შემდეგ არჩეულ იქმნა გამგეობა და სარევიზიო კომისია.

მეორე საკითხზე მოხსენებით გამოვიდა ამხ. ნანაძე. მოხსენება აღმოჩნდა ფრიად დამაკმაყოფილებელი.

კოლა მთიელი.

პარტიული მუშაობა

2-ე ლეგიონში

ა. წ. 2 აპრილს შესდგა მეორე ქართულ ლეგიონის მე 2-ე კომუჯრედის კრება. კრების თავმჯდომარეობდა ამხ. ნაჭყებია, მდივნობდა ამხ. რატიანი. დღის წესრიგში იყო შემდეგი საკითხები: 1. მოხსენება კომკავშირის აღდგომის შესახებ. 2. პრეზიდიუმის მოხსენება, უჯრედში მუშაობის შესახებ. 3. ყოფილი პარტ-ამხანაგებისათვის განაჩენის გამოტანა, რომელნიც ამ ჟამად დეზერტირებია. 4. პრეზიდიუმის არჩევნები. 5. მიმდინარე საკითხები.

1. საკითხზე მომხსენებლად გამოდის ამხ. ცაგარეიშვილი, რომელმაც განუმარტა კრებას კომკავშირის აღდგომის მნიშვნელობა. მოხსენების შემდეგ იქმნა მიღებული შესაფერი რეზოლიუცია.

2. საკითხის შესახებ მომხსენებლად გამოდის კომუჯრედის მდივანი ამხ. რატიანი, რომელიც აცნობს კრებას პრეზიდიუმის მუშაობის შესახებ. შეკითხვების შემდეგ, კრებამ აღიარა პრეზიდიუმის მუშაობა დამაკმაყოფილებლად.

ყოფილი ამხანაგები ამხ. ამხ. მოსხელიძე გრიგოლი და თოდრია ილია იქმნენ გამორიცხული პარტიიდან, როგორც პარტდისციპლინის დამრღვევნი. ამხ. თავაძე სოლომონი, დარჩეს პარტიაში, ვინაიდან მან წარმოადგინა სათანადო მოწმობები შვებულების გადაცილების შესახებ.

4. კომუჯრედის პრეზიდიუმში იქნა არჩეული შემდეგი ამხანაგები.
1. ვექსაშვილი ნიკოლოზ.
2. რატიანი აპოლონი.
3. ნიკოლეიშვილი ანანია.

კანდიდატებათ.
1. ცაგარეიშვილი შალვა.
2. ნაჭყებია აბრ.

გლეხის ბიჭი.

2-ე ლეგიონში

3 აპრილს შესდგა მეორე ლეგიონის პარტიული კრება. დღის წესრიგში გვქონდა შემდეგი საკითხები:

1. ახალწვეულების შეხვედრა და პოლიტ-საგანმანათლებლო მუშაობა.

2. აპრილისათვის მუშაობის გეგმის გადასინჯვა.

3. ლეგიონის დამხმარე ჯგუფის მოხსენება და ახალის არჩევა.

4. საინფორმაციო მოხსენება მენშევიზმის გახრწნის შესახებ და—

5. მიმდინარე საკითხები.

პირველ საკითხზე მოხსენებით გამოვიდა ამხ. ეგიკოვი, რომელმაც ნათლად დაახასიათა მდგომარეობა და განმარტა თუ რატომ არის საჭირო, რომ მოვემზადოთ ახალწვეულების შესახვედრათ.

ამხ ეგიკოვის მოხსენება მიღებულ იქნა მხედველობაში, სახელმძღვანელოთ. შემდეგ ამისა წაკითხულ იქნა პოლიტგანიდან გამოგზავნილი გეგმა აპრილის თვის მუ-

---

და მისში მხოლოდ 80 მილ. მან. აქედან განსხვავება 148 მილ. მან. შეენახა თვით საქმეს, მის ბრუნვის საწარმოებლად კოოპერაციაში.

2) დაწყებითი ბალანსში იქნა შეტანილი ის შესწორებანი, რაიც მას აკლდა და უკარგავდა ნდობას, როგორც სარწმუნო საბუთს დაწესებულებისას. რის შემდეგ ის მიუახლოვდა სწორეთ შეუყენებულ ბალანსს. რაკი ბალანსი არის ანგარიშთა ანგარიში და შეიცავს ყოველივე იმას, რაც მიუღია დაწესებულებას „ევკოპრუზისას", ერთის მხრივ და მეორეს მხრივ იმას, თუ სად და სადა აქვს „ევკოპრუზს" ეს მასთან შემოსული ქონება (პასივი), აშკარა არის თუ რა დიდი და მნიშვნელოვანი ყოფილა დაწესებულებისათვის ამ ნაწილის კარგად დაყენება. მოკლეთ რომ ვსთქვათ თუ საქმის პატრონმა არ იქონია სწორი ბალანსი, მისი მოქმედება—ფინანსიურ — ეკონომიური იქნება მუდამ მერყევი: მას არ ეცოდინება, თუ რა აქვს მას ხელში და ამიტომ წინასწარ ვერ განსჭვრეტს, რა მასშტაბისა უნდა დარჩეს მისი მოქმედების ასპარეზი; ეს კი იწვევს მერყეობას, რაც ხრწნის ყოველ საქმიანობის უნარს და ნიჭს.

3) სარევიზიო კომისიასთან დამოკიდებულების საკითხი მოიხსნა თავისთავად, რადგან უდაოა, რომ პატიოსანი საქმის მომქმედი არ გაურბის რევიზიას.

პირიქით, მეორე გამგეობას გაუკვირდა, რატომ შეიქნა ესეც საკამათო ძველ გამგეობის შემადგენლობაში.

4) პირველ დაწყებითი კოოპერატივების ორგანიზაცია შეიქნა უფრო რთული საკითხი. მაგრამ არა პრინციპიალურის მხრივ, არამედ ეკონომიური მოტივების გამო. მიუხედავათ ამისა საქმე მაინც იქნა დაძრული გაყინული ადგილიდან და წინ წაწეული.

საორგანიზაციო განკარგულებამ დაიწყო მით, რითაც იქნა დაწყებული ბიუროების არჩევნების [illegible]—საერთო სააგიტაციო კომპანიიდან. ამ შემთხვევაში თვით კოოპერატიული ბიუროები იყო გაბმული მუშაობაში. ვადგენდით გეგმას, ვათვალიერებდით ნაწილებში სადუქნე ბინას; იმ დიდ ნაწილებში, სადაც კოოპერატივის წევრთა რიცხვი იყო არა ნაკლები 200 კაცისა, დაუყოვნებლივ იქნა გახსნილი პირველადები. რადგანაც „ევკოპრუზი" თავის კოოპერატიულ სისტემას ახორციელებდა როგორც მთლიან-მრავალ დუქნიანი დაწესებულებას, ამიტომ საინსტრუქტორო - საორგანიზაციო ხელმძღვანელობა მიმართული იყო ამის სისწორით დაცვისაკენ. ეს ძირითადი დამახასიათებელი თვისება „მთლიანობისა" კოოპერაციაში გამოუნაკლისად იქნა გატარებული თბილისში გახსნილ პირველადებში (პირველ დაწყებითი კოოპერატივებში) გამგე-მმართველი და ფაქტიური ხელმძღვანელი პირველადებში არიან კოოპერატიული ბიურო და მასთან დაყოლილი სარევიზიო კომისია.

ეს პირველ დაწყებითი კოოპერატივების აპარატი ანგარიშ ვალდებულები, როგორც გორიზონტალური ხაზით—მათ ამრჩევლებთან, ისე ვერტიკალური ცენტრალურ გამგეობასთან. ამ გამო არსებობს განყოფილებები შემდეგ ნაწილებში:

1) პირველ ლეგიონში, 2) სამთა-სწავლო ათასეულში, 3) საინჟინერო ათასეულში, 4) დივიზიის ლაზარეთში, 5) [illegible] მატარებელში, 6) ცხენოსანთა ლეგიონში, 7) სამხედრო სკოლაში, 8) მეორე ლეგიონში და 9) მესამე ლეგიონში.

საინსტრუქტორო მუშაობა.

რადგანაც ზემოაღნიშნული პირველადების დაარსება ფაქტი შეიქნა, იწყება საინსტრუქტორო ხელმძღვანელობითი მუშაობა საორგანიზაციო ნაწილის. ეს მუშაობა მდგომარეობდა იმაში, რომ ნაწილებში გახსნილ პირველადების კოოპერატიულ ბიუროების და სარევიზიო კომისიების მუშაობა გამოხატულიყო საზოგადოებრივი საქმის წარმოების და მოვლის შეთვისებაში, საქმისადმი ასეთ ნაირ მიდგომაში, სადაც მათ აშკარათ უნდა დაენახათ განსხვავება მუშაობაში კოლექტივისა კერძო ამხანაგისაგან, საზოგადოებრივისა არა საზოგადოებრივი—პიროვნულისაგან, ისეთ ნაირ აზრის შეთვისებაში, რომლისაც საზოგადოებრივი საქმის მომვლელს დარწმუნებით ამოძრავებდეს, რომ ყოველ მის მოქმედებაზე საერთო ანგარიში, კიდევ ელგუსხვა და კიდევ რევიზია საქმიანობის, მოქმედებათა შედეგების (რევიზია არის კრიტიკა) ამისთანა გეგმის თანდათანობითი ცხოვრებაში გატარებით, ერთად კოოპერატიულ ბიუროებთან და მათ სარევიზიო კომისიებთან „ევკოპრუზმა მოიმუშავა ის ნდობა, რომელიც მან დაიმსახურა. ფაქტიურად ხელმძღვანელობა ინსტრუქტორული ხასიათისა ეხებოდა მარტივ, მაგრამ ფრიად მტკიცე ანგარიშის წარმოების განმტკიცებას, ჩეკების და შემოსავლის დღიური სწორად წარმოების ჩვენებას, ახსნა განმარტებას, თუ რითი განსხვავდება კოოპერატიული ვაჭრობა კერძო ვაჭრობისაგან რომ ამ შემთხვევაში კერძო ვაჭრობას ამოძრავებს მხოლოდ და მხოლოდ მოგების ინტერესი და კოოპერატივს კი მოგება კი არ აინტერესებს, არამედ მარტო დაკმაყოფილება მომხმარებელთა მოთხოვნილების. ასე რომ რამდენადაც არსებულ პირობებში შესაძლებელი იყო, საინსტრუქტორო ხელმძღვანელობა ფართოეთ შეარჩინა საორგანიზაციო განყოფილებამ.

მან დაიარა საზაფხულოზე გასული ნაწილების კოოპერატივები სურამში სამთასწავლო ათასეულის, მანგლისში — საინჟინერო ათასეულის, მუხროვანში—საველე ბატარეის, უხელმძღვანელა ქუთაისში და ბათუმში განყოფილებების დაარსებას მეორე და მესამე ლეგიონებში და ათ რევიზიას საფუძველში. შეიმუშავა კოოპერაციის ინსტრუქტორის სახელმძღვანელო, რომლითაც ინსტრუქტორი საორგანიზაციო განყოფილების ხელმძღვანელობდა კოოპერატივის მოღვაწეებს. შეიმუშავა ცენტრალური გამგეობის ყველა განყოფილებებისათვის სრული სახელმძღვანელო ინსტრუქცია და რეგლამენტი სხდომების წესიერად წარმოებისათვის.

5 პროპაგანდა.

ჩვეულებრივი მუშაობა ინსტრუქტორული ხასიათისა შეიცავდა საქმის ტექნიკური ნაწილის განმტკიცებას, რომელსაც ხელი შეუწყო პროპაგანდამ, თუ აგიტაციამ გამოიწვია წითელ არმიელთა მისწრაფება კოოპერაციის მიმართ, თუ საინსტრუქტორო ხელმძღვანელობა აჩვევდა დაარსებულ საქმის ხელმძღვანელთ მის მოვლაში, პროპაგანდა პრესის მეოხებით განმარტავდა კოოპერაციის პრინციპიალურ საკითხებს, შეეხებოდა რა მის „წარმოშობის ისტორიას მის ისტორიულ დანიშნულებას და პრაქტიკულ ამოცანებს, დამოკიდებულებას კოოპერაციასთან საბჭოთა მთავრობის მხრით კოოპერატივის მიმდინარე მდგომარეობას და მის დანიშნულებას მომავალში. უწყებულ საკითხთა განმარტებას გაზეთი „წითელ არმიელის" ფურცლებზე მოხმარდა რამდენიმე წერილები, რომელიც შეიცავდა მოხსენებას, გაკეთებულს ჩემ მიერ ძირითადი ათასეულის კომუჯრედის მორიგ ღია კრებაზე. კოოპერაციის განვითარების ძველი და ახალი, საბჭოთა სისტემაში მიღებული, გზის შედარება, დახასიათება როჩდელის კოოპერაციის და საბჭოთა კოოპერაციის, მათი შედარება, განსხვავება [illegible] კოოპერაციის უკანასკნელი ფორმის შესახებ განმარტება მოთავსებულია „წითელ ვარსკვლავის" მეორე ნომერში, რომელიც ამ დღეებში გამოუშვა დივიზიის პოლიტიკურ განყოფილებამ. პროპაგანდის მიზანი იყო

შრომის შესახებ, რაიც დამტკიცებული იქნა მცირედი შესწორებით.

დამხმარე ჯგუფის შესახებაც მოვისმინეთ მოხსენება. მცირე კამათის შემდეგ დამხმარე ჯგუფის მოღვაწეობა კრებამ სცნო დამაკმაყოფილებლათ და ახალ დამხმარე ჯგუფში ავირჩიეთ სამი საუკეთესო ამხანაგი და ორი მათი კანდიდატი. დასასრულ მოხსენებით გამოვიდა მენშევიზმის გახრწნის შესახებ ისევ ეგიკოვი, რომელმაც თავის სხარტულ მოხსენებაში გაარკვია თუ რატომ გარბიან მუშათა მასები მენშევიკური პარტიიდან. ეგიკოვი აღნიშნავს, რომ თვით საქართველოს დედა ქალაქ თფილისში ქართველი მუშები ჯგუფობით გადიან მენშევიკთა პარტიიდან, და პარტია თან და თან ცარიელდება. ესაა პოლიტიკური სიკვდილი პარტიისა.

დასასრულ მიღებულ იქნა შესაფერისი რეზოლიუცია.

ქავა.

ბრძოლა რელიგიის წინააღმდეგ

ამიერ-კავკასიაში

ბათუმი. აღდგომის პირველ დღეს ახალგაზრდათა კომუნისტურ კავშირის წევრებმა მოაწყვეს ქუჩებში გამოსვლა პლაკატებით და ორკესტრით. ახალგაზრდობა დადიოდა ქუჩებში და ყოველი ეკლესიის წინ იმართებოდა მიტინგი, სადაც გამოდიოდენ რელიგიის საწინააღმდეგო სიტყვებით. ებრაელების სინაგოგის ახლოს აღმართეს წითელი დროშა, ხოლო შემდეგ თვით სინაგოგასაც ახეთი ბედი ეწვია.

მოხსნილია 18 ეკლესია

წალვერი. ანტირელიგიოზური კომპანია სისტემატიურათ მიმდინარეობდა. 1-ლი აპრილიდან კომსომოლის ინიციატივით გაიმართა მიტინგები სადაც გამოიტანეს დადგენილება 18 ეკლესიის გაუქმების შესახებ. კომპანია გრძელდება. ფართო მასის განწყობილება ანტირელიგიოზურია.

ქუთაისი. ანტირელიგიოზური კომპანია ქუთაისში ფართო ხასიათს ღებულობს. ყველა თემებში და სოფლებში გლეხები თვით იღებენ ინიციატივას ეკლესიების გაუქმებაში. ზოგიერთ ადგილებში მღვდლებმა უარი განაცხადეს ეკლესიაში მსახურებაზე და უკანასკნელნი გადასცეს ადგილობრივ ხელისუფლებას საკუთარ განკარგულებაში. სამტრედიის რაიონში გაუქმებულია 12 ეკლესია ამათში 7 კლუბებათ გადაკეთდა. ასეთივე სურათები ხდება სხვა თემებშიაც. ერთ თემში ანტირელიგიოზური კომპანიის მიზნით მოწყობილ მიტინგზე, რომელსაც დაესწრო 2 ათასი კაცი, არ გამოჩენილა ერთი ეკლესიების გაუქმების მოწინააღმდეგეც კი. უნდა ვიქონიოთ იმედი, რომ ასეთი მუშაობით ქუთაისის გუბერნიაში არ დარჩება გაუუქმებელი არც ერთი ეკლესია და აღარ იქნება არც ერთი მღვდელი.

ერევანი. ახალგაზრდათა კომუნისტური კავშირის აღდგომა ერევანში დიდი ამბით იქნა ჩატარებული. 7 აპრილს: „კომსომოლის" კავშირის წევრები, პროფკავშირები, წითელი არმიელები და სხვა ხალხის თანდასწრებით შეგროვდენ გიმნაზიის წინ და აქედან მწყობრად ჩირაღდნებით, დროშებით და მუსიკით გაემართენ აბოვანის ქუჩისაკენ. შემდეგ დემონსტრაცია შეჩერდა ქალაქის თეატრის წინ, სადაც წარმოთქმული იქმნა მრავალი ანტირელიგიოზური შინაარსის სიტყვები.

ერევანში სომხეთის ყოველი კუთხიდან მოდის ცნობები ახალგაზრდათა კომუნისტური კავშირის აღდგომის ყველგან დიდი ზეიმით ჩატარების შესახებ.

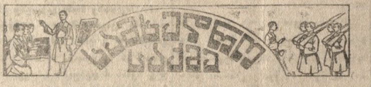

გადამლობი და მომსპობი ცეცხლი.

გადამლობ და აგრეთვე მომსპობ ცეცხლს ხშირად უთვალდევნოთ აწარმოებენ ხოლმე. არტილერიის გადამლობი ცეცხლი წარმოადგენს ისეთ ცეცხლს, რომელსაც საკუთარ კედარის წინ გააჩენენ შესაძლო ფართე, სქელ ცეცხლის ფარდას, რომელშიაც მოწინააღმდეგემ უეჭველად უნდა გაიაროს იერიშის დროს. ეს გადამლობი ცეცხლი მხოლოდ მაშინ იქნება ნამდვილი, როცა არტილერია იმდენად მძლავრი იქნება, რომ მისი ცეცხლი განსაკუთრებული სისქის აღმოჩნდება და ამასთან შესაძლოთ, განუწყვეტელი უნდა იყოს, წინააღმდეგ შემთხვევაში, თუ ცეცხლი ნაწყვეტ-ნაწყვეტი გამოვა, ამ ალაგებში მოიერიშე თავისუფლად გაირბენს. ამ გვარ ცეცხლისთვის შრაპნელი სასურველი ჭურვი იქნება, განსაკუთრებით გადმოლობ ცეცხლისთვის; ამ გვარივე პირობებში ფრანგული გრანატაც გამოდგება. ამ სროლისთვის დანიშნული ბატარეიები წინასწარ სისწრაფით გამიზნული უნდა იქმნენ. თვით სროლის დროს შესწორება შეუძლებელია, რადგან გადამლობი ცეცხლი უნდა გაჩაღდეს მაშინვე, რა წამსაც საჭირო იქნება და ამასთან უაღრესად ძლიერი.

იქ სადაც ცეცხლის საჭირო სისქელე არ შეიძლება მიიღონ, გადამლობი ცეცხლი ხელსაყრელი იქნება შეიცვალოს მომსპობი ცეცხლით, თუმცა უკანასკნელი არ დაფარავს მთელ კედარს, მაგრამ იგი მაინც უფრო ძლიერ მოქმედობს დასახულ ან ნავარაუდევ მტრის პუნქტების წინააღმდეგ, სადაც მათ შეკრება შეეძლებათ. საერთოდ მას ისე აწარმოებენ როგორც თვალ-დევნილ ცეცხლს—შენიშნულ მტრის წინააღმდეგ. თუ მომსპობმა ცეცხლმა უნდა შესცვალოს გადამლობი ცეცხლი უთვალდევნოთ, მაშინ მას აწარმოებენ მტრის მოსამზადებელ, ნავარაუდევ, მდებარეობის წინააღმდეგ, რომელნიც სათანადო ბატარეიებს წინასწარ უნდა განემიზნათ. ამ შემთხვევაში ცეცხლი არ უნდა იყოს უძრავი, საბოლოვოდ მიმართული როგორც გადამლობი, არამედ გადანაცვლების შეძლებას უნდა იძლეოდეს, როგორც მარჯვნივ, ისე სიღრმით. ხშირად საჭირო იქნება მისი უკან გადატანა ხტომებით იმ მოწინააღმდეგის მოსასპობად, რომელიც გამოიჭრება თავის გამოსავალ ხაზიდან. ცეცხლი ისე უნდა იყოს მომზადებული, რომ მტერს დარწმუნებით არ შეეძლოს მისი მიმართულების გათვალისწინება და ამის დამიხედვით მასთან თავისი მოქმედების შეთანხმება.

გ. ბ.

საქმის იდეური ნაწილის განმტკიცება. განმარტება საბჭოთა კოოპერაციის და უილაჯობა და დროული სიკვდილი კოოპერაციის ძველი სისტემისა.

გაზეთ „წითელ არმიელში" იყო მოთავსებული აგრეთვე შედეგი კოოპერატივების მუშაობისა და მათი რევიზიისა, საინსტრუქტორო წესით გაკეთებულის, სხვა და სხვა დროს. მოთავსებული იყო ანგარიში და მიმოხილვა განყოფილებების დაარსების და მასთან დაკავშირებული მუშაობის, აგრეთვე თბილისში არსებულების.

დამოუკიდებლად პირდაპირი დანიშნულების მოვალეობათა ასრულებისა, რაც ზემოთ ნაჩვენები არის: 1) აგიტაცია, 2) ორგანიზაცია, 3) საინსტრუქტორო ხელმძღვანელობა და 4) პროპაგანდა, საორგანიზაციო განყოფილება თავის გავლენისაგან არ უშვებდა არც ერთ ისეთ მოვლენას „ევკოგრუზის" ცხოვრებაში ამ თუთხმეტი თვის მანძილზე, რომელიც განსაკუთრებული ყურადღების და მზრუნველობის ღირსი უნდა ყოფილიყო ერთობ გამგეობისათვის. მე უკვე ზემოთ ჩამოვთვალე ოთხი ძირითადი მომენტი „ევკოგრუზის" მუშაობის სფეროში, მისი დაარსების დღიდანვე;

1 დაწყებითი ბალანსის უსწორობა,

2 თანამშრომელთა შტატის შეყენება.

3 პირველადების უარყოფა

4 სარევიზიო კომისიისაგან გამიჯვნა.

დასასრულ უნდა აღინიშნოს ფრიად დიდი მნიშვნელობის ფაქტი „ევკოგრუზის" ეკონომიური მდგომარეობის თვალსაზრით. ეს არის უკანასკნელ თვეების ფაქტი და ეხება ყველაზე მეტ შემოსავლიან წყაროს „ევკოგრუზისას," სახელდობრ ხის სახერხ ქარხნის ცხოვრებას. ფაქტი ამნაირია: საორგანიზაციო განყოფილებამ შეამჩნია, რომ ქარხანას მოსდის მტკვრით, ახალციხის მაზრიდან უვარგისი მორემი (ტივები). ქარხნის გამგეს მიეცა ამხანაგური დარიგება მიექცია ამ საქმისათვის ჯეროვანი ყურადღება და არ განმეორებულიყო უვარგისი-თითქმის ბევრი დამპალი ხეების მიღება.

ეს მან არ ინება. შედგა „ექსპერტიზა" ქარხანაში ხეების შესამოწმებლად. აღმოჩნდა, რომ ხეების დიდი ნაწილი (ნორმაზე მეტი) უვარგისია სხვილი შენობების მასალათ. ქარხნის გამგე, გამგეობის წევრი დათხოვნილი იქნა სამსახურიდან.

ამ ჟამად წევრთა რიცხვი—თბილისში 4 855. მათშორის 3,104 წითელი არმიელი და უფროსთაშემადგენლობა და 1.751—მათი ოჯახის წევრნი. ეხლა წარმოების ხელახალი აღწერაა წევრთა. ჯერჯერობით რეგისტრაციაში გატარებულია 1483 წევრი. გასულია დემობილიზაციის და სხვა მიზეზების გამო 560 წევრი, რაც შეადგენს საერთო რიცხვის 11-12 პროც. ბათუმში წევრთა რიცხვია 100 პროც. ხოლო ქუთაისში 80 პროც.

საორგანიზაციო საინსტრუქტორო განყოფილების გამგე ე. გოგოლაძე.

ახალი მეცნიერებასა და ტეხნიკაში.

ახალი ვარსკვლავი.

სეტურის ვარსკვლავთა კრებულში მოულოდნელათ გაადიდა თავის სინათლე 10—15 ვარსკვ. ბეტამ.

პირველათ ეს მოვლენა შეამჩნია და დეპეშით აცნობა ყოველ მხარეს ქ. ათინიდან საფრანგეთის ასტრონომიული საზოგადოების თოთხმეტი წლის წევრმა ინგლისელმა აბოტმა. ხსენებული ვარსკვლავი აქამდე არიცვლიდა თავის ბრწყინვალების სიძლიერეს. ამერიკელი ასტრონომები ფიქრობენ ამ მოვლენის გამო, რომ ვარსკვლავ ბეტას სინათლის მომატება გამოწვეულია მისი შინაგანი აფეთქებით. ამნაირად ჰიპოთეზა იმის შესახებ, თითქოს ვარსკვლავების სინათლის მომატება დამოკიდებული იყოს მათი კოსმიური გუმანების სფეროში შესვლით, ეხლა უარყოფილი იქნა ასტრონომების მიერ, რადგან ბეტა ძალიან მოშორებით იმყოფება რძის გზისაგან, სადაც მრავლად მოიპოვება ასეთი სფეროები.

კომეტა შებრუნებული კუდით.

როგორც ცნობილია დღევანდლამდე დანახული კომეტები მოძრაობდენ ისე, რომ თავისი კუდი შექცეული ჰქონდა მზის წინააღმდეგ.

ეხლა ხან ასტრონომები დიდი ინტერესით და გაფაციცებით ადევნებენ თვალს პირველად ვალტერ ბაადეს მიერ 1922 წ. ოქტომბერში შემჩნეულ კომეტას. როდესაც ბაადემ პირველად შეამჩნია ეს კომეტა მას არ ჰქონდა კუდი, ხოლო მისი თანდათანობით მზისაკენ მოძრაობის დროს კომეტის თავიდან თანდათან იზრდება კუდი, რომელიც მზისკენაა მიმართული, იმ დროს როდესაც მის მოპირდაპი მიმართულებით ჩნდება გვირგვი („კარონა") ეს კუდი რომლის ს რძე რამოდენიმე მილ. კილომეტ უდრის შემდეგში მზისაგან თან თანი დაცილებით გაქრება. კომე ბის ფორმის შეცვლას მზის ახლ მეცნიერება ჯერჯერობით სხვა სხვანაირად ხსნის. სხვათაშორის თი მეცნიერული ჰიპოთეზა კომეტ ბის კუდის მზის მოპირდაპირე მ ბარეობას ხსნის მზის სინათლის წოლით, რომელიც ახდენს მხო ლით მიზიდულობის ძალაზე შ რუნებულ მოქმედებას. სხივების და წოლა პირველათ შეამჩნია რუს ფ ზიკოს ლებედევმა 40 წლის წინათ.

ხის ნახერხი—საქონლის საჭმელ

ამერიკაში ახდენენ მეტად საინ ტერესო ცდებს ხის ნახერხის საქო ნლის საკვებად გამოყენებისათვის.

ნახერხზე მოქმედებდენ სხვა დ სხვა სიმჟავეებით რის შემდეგ ხი (20 პროც.) შაქრად იქცევა, ხოლო დანარჩენი შემადგენლობა კი ხდება ადვილად მოსანელებელი. მთელ რიგ შემდეგი ქიმიური გარდაქმნების საშუალებით შესაძლებელი გახდა სიმჟავეების გამოცალკევება და საჭირო პროდუქტიც მიიღეს. ამნაირად დამზადებული ნახერხი ფქვილით უფრო მუქია ხის ნახერხზე. ძროხებზე ამერიკელმა ცდებმა დაამტკიცეს, რომ თუ ჩვეულებრივ საკვებს მიუმატებთ ამნაირად დამზადებულ ნახერხს, მაშინ რძის ხარისხი არა თუ უარესდება, არამედ პირიქით მას კიდევაც ემატება ქონის რამოდენიმე პროცენტი.

ახალწვეულებს

ჩვენს წითელ ჯარში
დაიწყო გაწვევა!
იარეთ, მარშით—
ვალი გეხვევათ.

ო, დაამტკიცეთ
მშრომელთ შვილობა,
ამ სიხარულით
ფრთათა შლილობა!

თქვენ გელით ჩვენი
ყაზარმის კარი;
თქვენს დასახვედრად
მუდამ მზად არი.

უნდა შესცვალოთ
აქ მყოფი ძმები;
ააგუგუნეთ
მძლეველი ხმები.

და მათ მაგიერ
თქვენ იქმნეთ ახლა,
რომ შესძლოთ მტრებზე
თქვენ თოფის დახლა.

დაიცვათ ჩვენი
წითელი დროშა;
სმენა! იარეთ!—
მოვიდა დროცა!..

ნეტავ იმ დედას,
ვინც თქვენა გზრდით
სათაყვანოა
ჩვენს მიერ დიდათ.

რკინის რიგებით
მოედვეთ ქუჩებს
მსურს ახარებდეთ
გლეხებს და მუშებს.

ჟაშნა.

ჩვენი ფოსტა

ქართლ-იმერელს.—რედაქცია გთხოვთ შემოიაროთ მოკლე ხანში ფრიად სერიოზულ საკითხზე მოსალაპარაკებლათ.

ამხ. ერმას.—რამდენჯერ დავსწერეთ სამხკორების საყურადღებოთ, რომ ნუ დაგვაყრით ერთბაშათ ბევრ კორესპონდენციებს თქვენ არ გამოგიგზავნიათ მთელი კვირეების განმავლობაში და მერე ერთბაშათ კი მოგვდის რამოდენიმე წერილი ერთად. გთხოვთ სისტემატიურათ სწეროთ და წერილზე გვარიც მოაწეროთ.

ამხ. ანდის.—თქვენზედაც ის ითქმის, რაც ამხ. ერმაზე ითქვა. რედაქციას ტეხნიკური შესაძლებლობა არა აქვს ბეჭდოს ყველა სხდომების ოქმები, რომლებიც ხდება მთელი საქართველოს ტერიტორიაზე. ჩვენ შეგვიძლია მხოლოთ ძალიან საინტერესო და მოკლე ცნობები მივაწოდოთ მკითხველებს. თქვენი გამოგზავნილი ოქმი დაიბეჭდება შემოკლებით.

დაიკარგა 6 აპრილს 1923 წ. მოწმობა პირადობისა მოცემული I ქართულ ცხენ. ლეგ-დან, იარადის ტარების ნებართვა № 225 (რევოლვერის № 7014) ფული და სხვა და სხვა წერილები ჩაითვალოს გაუქმებულად. ექიმ. თანაშ. ბ. ნ. ფერაძე.

ტირაჟი 1500. პასუხისმგებელი რედაქტორი ლ. ჩანტლაძე.